ESPERANTO-PANORAMA

11de jaargang
nr. 61 (1)
jan.-feb. 1980

ENKELE ASPECTEN VAN DE TAALPROBLEMATIEK IN MULTINATIONALE GROEPERINGEN

Dat is de titel van een artikel dat werd geschreven door Hubert Joly, Secretaris-Generaal van de Internationale Raad voor de Franse Taal. Het verscheen in het halfjaarlijks tijdschrift van de Raad onder de titel: *De woordenbank*, omdat het voornamelijk handelt over de vorming van nieuwe woorden in de Franse taal. Sommige alinea's zullen echter zeker ook interesse wekken bij de lezers van *Esperanto-Panorama*.(*)

Men kan in een eerste benadering zes grote types van groeperingen onderscheiden waaraan verscheidene taalfuncties beantwoorden:

Gewestspraak ⟷ Gemeente
Dialect ⟷ Streek
Regionale taal ⟷ Ethnische gemeenschap
Nationale of officiële taal ⟷ Natie
Internationale taal ⟷ Staat of staten

Onder *«streektaal»* wordt hier verstaan *«het geheel van lexicografische, fonetische en syntactische varianten van een taal die wordt gesproken in een gemeente, zonder dat die zich ervan bewust is dat ze een variant praat van de taal die in een ruimer geografisch geheel wordt gesproken»*. We zouden als voorbeeld kunnen aanhalen het Borgerhouts in Vlaanderen of het Vlaardings in Nederland.

Deze gewesttaal die dikwijls *«essentieel lokale begrippen (voorwerpen en handelingen) behandelt... kan niet meewerken aan het opbouwen van een politiek bewustzijn»*.

Daarentegen is een *«dialect, het geheel van lexicografische, fonetische en syntactische varianten van een taal die in een streek wordt gesproken»*, die zich van die varianten bewust is. Het maakt het uitdrukken van originele culturele begrippen mogelijk en, bijgevolg, het manifesteren van een regionale persoonlijkheid, zelfs al is die dikwijls slechts folkloristisch. Voor het Nederlandse taalgebied kunnen we hier bijv. Limburg, Brabant, e.d. citeren.

Een *«regionale taal»* is het uitdrukkingsmiddel van *«gemeenschappen die taalkundig autonoom zijn ten opzichte van hun buren»*. Die autonomie is dikwijls cultureel, administratief, soms zelfs politiek. Zulke taal kan van categorie verschillen al naar gelang van het standpunt: de taal van de Elzas is *«een regionale taal in Frankrijk, maar slechts een dialect in Duitsland»*.

Het begrip „nationale taal'' is veel delikater, omdat het niet noodzakelijk aan een staat beantwoordt. Zo is bijvoorbeeld *«het Vlaams de nationale taal van Nederland (**), een officiële*

(vervolg op p.3)

ESPERANTO-PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie
Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Abonnementen: 50 fr. in België, 5 *f* in Nederland en 100 BF in andere landen.

Steunabonnement: vanaf 100 fr. in België, 10 *f* in Nederland en 200 BF in de andere landen.

Vijfjarig abonnement: 200 fr. in België, 20 *f* in Nederland en 400 BF in andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 400 fr. in België, 40 *f* in Nederland en 800 BF in andere landen.

Levenslang abonnement: 1250 fr. in België, 125 *f* in Nederland, 2500 BF in de andere landen.

Levenslang steunabonnement: 2500 fr. in België, 250 *f* in Nederland en 5000 BF in de andere landen.

Reclame
1/1 blz. 1200 fr. of 82,75 *f*
1/2 blz. 750 fr. of 51,75 *f*
1/3 blz. 625 fr. of 43,25 *f*
1/4 blz. 585 fr. of 40,50 *f*
1/8 blz. 365 fr. of 25,25 *f*
Advertenties in een volledige jaargang (6 nummers) : 5 x de prijs van 1 advertentie.

Penningmeesters
voor België: de heer R. Balleux, Deurne, prk. 000-0449386-82;
voor Nederland: Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag, giro 3583975.

Redacteurs: Paul Peeraerts en Anne Tilmont.

Verantwoordelijke uitgever: P. Peeraerts, Kloosterstraat 35, b.5, B-2000 Antwerpen.

Bijlagen worden slechts toegelaten indien ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten voorzien zijn van de opdruk „Bijlage bij Esperanto-Panorama nr. ..." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden in ieder geval aangerekend.
Aangetekende brieven of postpakketten kunnen helaas niet worden aanvaard.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar wordt opgezonden.

Steunabonnementen 1980
7. F.Roose, Brugge
8. H. Claessens, Lokeren
9. Gadaen, St. Niklaas
10. Vanderveken, Lebbeke
11. C. Kessels, Zwijndrecht
12. Y. Velghe, Gent
13. S. Deweerd, Kapellen (5)

Levenslang abonnement
14. N. Vollegraaf-Hol, Rotterdam
15. L. Peeters, Borgerhout
16. G. De Vooght-Tant, Torhout
17. C. Salembier, Hamme
18. D. De Waardt, Den Haag

Denkt u er ook aan dat vanaf januari het abonnementsgeld omhoog gaat?

Kreeg u tot nu toe het blad door tussenkomst van een milde gever gratis thuisgestuurd? Neem dan zelf een abonnement!

En waarom zou u niet eens denken aan de bijzondere formule van het vijfjarig abonnement? De voordelen zijn legio ...

-het is goedkoper: u betaalt maar voor vier jaar.
-u moet niet elk jaar meer knoeien met de jaarlijkse overschrijvingen.
-het bespaart ook óns een boel administratie ...

(vervolg van p.1)

taal in België en een regionale in Frankrijk». Anderzijds kan een zelfde taal officieel zijn in verschillende staten.

«We zullen niemand verbazen als we zeggen dat een aantal talen de rol vervullen van communicatiemiddel tussen verschillende naties of staten: dat is het geval voor het Duits, het Frans, het Engels, het Arabisch, het Spaans en het Portugees, om maar de voornaamste te noemen.

Het past hier volledigheidshalve een internationale taal te vermelden die in geen enkel land nationaal of officieel is, het Esperanto.

Een ander geval is dat van de nationale talen die, hoewel ze niet internationaal zijn, in een organisatie een internationaal statuut genieten: dat is het geval voor het Italiaans in de Europese Gemeenschap, voor het Chinees in de Verenigde Naties».

Dat een man als Joly het Esperanto vermeldt, zij het dan maar ,,volledigheidshalve'', is een verheugend feit. De esperantisten moeten echter niet te vlug juichen. Enkele regels verder vervalt de secretaris-generaal in een aantal klassieke vooroordelen:

«Geen enkele van de oplossingen is voldoende gebleken opdat men haar zou aanvaarden ...

De eerste oplossing die we zouden kunnen onder ogen nemen is het creëren van een kunstmatige taal die eigendom zou zijn van de volledige geo-politieke eenheid ... Deze ,,esperanto-achtige'' formule zou het voordeel hebben perfect neutraal te zijn. Het nadeel is dat alle staatsbedienden en diplomaten een nieuwe taal zouden moeten leren die totaal geen literatuur of cultuur achter zich heeft ...»

Ziezo. Men erkent onmiddellijk dat een neutrale taal politiek best haalbaar zou zijn. Maar het bestaande Esperanto wordt afgescheept ten voordele van een nieuwe taal, die nog zou moeten worden gecreëerd, en, bijgevolg, zoals Joly zelf schrijft, uiteraard nog geen literatuur of cultuur kan hebben.

Joly geeft tot slot van zijn artikel de volgende suggestie: Laten we de kleinere talen in internationaal gebruik afschaffen. Als compensatie kunnen de landen met wél officiële talen jaarlijks *«culturele geldsommen»* ter beschikking stellen van de andere landen... Een vorm van ,,taal-schadevergoeding'' dus... We vrezen helaas dat dit voorstel, hoe gek ook, in goede aarde zou kunnen vallen bij vele Vlaamse en Nederlandse politici die niet weten hoe anders de put in de staatskas te vullen...

(*) De cursieve gedeelten duiden op letterlijke aanhalingen uit het artikel.

(**) Met onze excuses voor onze Nederlandse vrienden, maar zó staat het in de tekst...

Sport en Taal

De Mediterrane Spelen die dit jaar in Split (Joegoslavië) plaatsgrepen op 15 september, gebruikten naast twee andere voertalen ook het Esperanto.

Hefboomkaarten van de Bond zonder Naam weldra in de Internationale Taal

De Bond zonder Naam (Movado sen nomo) zal als dienstverlenende organisatie nu ook zijn welbekende spreuken in het Esperanto uitgeven, naast o.a. in het Frans, Spaans, Nederlands, Duits en Chinees.

Men start met een testoplage van 10.000 ,,hefboomkaarten''. Wie zich gratis op de spreuken in het Esperanto wil abonneren, kan een kaartje zenden aan de Movado sen Nomo, Korte Altaarstraat 1, 2000 Antwerpen, ofwel zich telefonisch opgeven aan het antwoordapparaat van de Bond, op nummer 031-35.12.67 (voor Nederland wordt het dan: 09-32-31-35.12.67).

Zie over dit nieuwe initiatief ook op de gele bladzijden onder ,,Antwerpen''.

Op 28 oktober overleed de heer Muys. De eerste voorzitter van de Flandra Ligo Esperantista was een man met uitzonderlijke kwaliteiten; velen zullen met weemoed terugdenken aan deze man, die het Esperanto met al zijn energie heeft gesteund.

Esperanto in Iran

Via persoonlijke kontakten uit dit land hebben wij vernomen dat de Ayatollah Khomeiny het aanleren van alle vreemde ,,imperialistische'' talen heeft verboden. De enige taal die voorlopig nog mag worden onderwezen is de politiek neutrale taal Esperanto.

Verblijf in Engeland

Van 4 tot 11 juli zal er in het Engelse Felixtowe een Esperanto-vacantieverblijf georganiseerd worden. Onder de voorgestelde programmapunten: diverse uitstappen in de streek en naar Londen.

De prijs is (alles inbegrepen) 103 pond; informatie kan bekomen worden bij:

Anglia Tours
11 Northgate street, Ipswich,
Suffolk IP1 3B X

Nieuws voor Radioluisteraars

Tientallen radiostations over de gehele wereld zenden uit in Esperanto. Een greep: Warschau, Wenen, Lissabon, Rome, Rio de Janeiro...

Twee van de belangrijkste stations hebben hun hoeveelheid uitzendingen drastisch verhoogd.

Radio Peking zendt reeds vanaf 1965 uit. Ze schakelt nu van 3 uur naar 10 uur per week over - gespreid over drie dagelijkse uitzendingen. Daarbij komt zowel Esperanto in China en elders aan bod als diverse nieuwsberichten in verband met deze taal. Een derde van de tijd is specifiek gericht op Europa, terwijl de rest vooral Azië bestrijkt. De op onze streken gerichte uitzendingen hebben dagelijks plaats van 20 uur tot 20.30 (Greenwich Tijd, bij ons 's winters dus van 22 tot 22.30 uur, in de 43 en de 31 meter-band). De frekwenties zijn 6860 en 9380.

Radio Vatikaan zendt vanaf nu uit voor Europa op donderdag en zondag, respektievelijk om 7.15 en 21.05 uur Centraal Europese Tijd. De Esperantouitzendingen voor Afrika zijn eveneens op zondag.

Het Programmablad van Radio Vatikaan is gratis verkrijgbaar. Schrijf gerust een kaartje aan Radio Vatikaan, Esperanto-programo, Vatikaanstad.

Evenwaardigheid van man en vrouw.

Onder de titel ''Sekso kaj Egaleco'' komt er nu ook een tijdschrift uit dat zich zal specialiseren in gelijkberechtiging van de beide geslachten en vrouwenemancipatie in het bijzonder.

Bedoeling is een forum te scheppen waar ideeën en ervaringen kunnen worden uitgewisseld - misschien ook interessante stof voor verdere diskussie in Esperantogroepen.

Het blad richt zich tot alle esperantisten die zich interesseren voor het thema. Aangezien het echter vooral de vrouwen zijn die zich in de huidige situatie moeten inspannen voor hun verdere ontplooiing en bevrijding uit een ondergeschikte positie, zullen enkele van de artikelen specifiek de vrouwensituaties behandelen.

In het proefnummer verschenen in elk geval al erg gevarieerde artikels. Vele lezersbrieven werden opgenomen, maar ook werden zulke uiteenlopende thema's behandeld als diskriminatie in taalgebruik en beroepsbezigheid, de afwezigheid van een georganiseerde vrouwenbeweging in India enz.

Het proefnummer kan men bekomen door het storten van 1,50 gulden op de (Nederlandse) girorekening nr. 4112754 van Anna Brennan, p.a. Nieuwe Binnenweg 197B — NL-3021 GA Rotterdam. Een jaarabonnement kost 8 gulden.

Specialisatie in het Esperanto

Voor wie denkt dat er in de beweging enkel algemene en literaire aktiviteiten plaatsvinden, volgt hier een greep uit de talrijke gevariëerde Esperanto-organisaties die op het Wereldkongres in Luzern hun jaarvergadering hielden:

de Automobilisten, diverse Vakorganisaties, het Spoorwegpersoneel, de Filatelisten, de Leraren, Protestanten, Quakers, Wiskundigen, Artsen, de Beweging voor de Wereldvrede, Musici, Wetenschappers, Vegetariërs, Boeddhisten en het Comité voor Ethnische Bevrijding.

Bovendien waren er ook nog bijeenkomsten van de Wereldburgers, Naturisten, aanhangers van de Japanse godsdienst Oomoto, de Post- en Telecommunicatievereniging, de scoutsliga, de Leraarsvereniging en de Wereld-Toeristenvereniging.

Keuze genoeg dus: iedereen vindt wel een vakorganisatie of een hobbyclub op zijn domein. Bijzonder interessant is daarbij natuurlijk de mogelijkheid tot uitwisselen van informatie op mondiaal niveau.

INLICHTINGEN / ACTIVITEITEN

AALST
Esperantogroep Aalst
Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 70.53.68.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping), Aalst.

ALMELO
NEA-sekcio
Inlichtingen: de hr. A.J.B. Vrolijk Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: elke 3de woensdag van de maand op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EL Amsterdam, tlf. (020) 79.54.06.
Bijeenkomsten: elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmermeer-stationsrestauratie, Amstelveenseweg 266.

ANTWERPEN
Koninklijke Esperantogroep 'La Verda Stelo', v.z.w.
Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen, tlf. (031) 40.30.92 of (031) 16.05.05.
Bijeenkomsten: iedere vrijdag om 20.15 uur stipt in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 (2de verdieping), tenzij anders aangeduid.

4/1	(vrijdag)	WINTERCYCLUS – Om 20 uur in het Volkskundemuseum spreekt de heer Giorgio Silfer (Zwitserland) over "De Culturele Bronnen van de Esperanto-literatuur".
11/1	(vrijdag)	JEUGDAVOND – Deelnemers vertellen over het IS en IF in Würzburg.
14/1	(maandag)	Bestuursvergadering om 20 uur bij Mevr. Jacques, Molenstraat 29, Antw.
18/1	(vrijdag)	Jaarvergadering met viering van de jubilarissen.
25/1	(vrijdag)	Diamontage over de clubactiviteiten van het voorbije jaar.
1/2	(vrijdag)	Spreekbeurt met lichtbeelden over 'Canada' door de hr. W. De Smet.
8/2	(vrijdag)	"Jo Haazen vertelt..."
15/2	(vrijdag)	JEUGDAVOND – Rollenspel in het Nederlands (dus ook voor niet-esperantisten).
22/2	(vrijdag)	Ter gelegenheid van de Week van de Internationale Vriendschap: INTERNATIONALE VOLKSLIEDERNAVOND door de Esperanto-troebadoer Olivier Tzaut (Zwitserland). Korte plechtigheid bij het verschijnen van de eerste slogan van de Bond zonder Naam in het Esperanto. (Breng vrienden en kennissen mee!)
23/2	(zaterdag)	Deelname aan het programma van Kalmthout.
29/2	(vrijdag)	"Echtparenspel" o.l.v. de hr. Jan Bovendeerd.
7/3	(vrijdag)	Voordracht met diamontage over "Kaas" door de hr. René Lutz.
14/3	(vrijdag)	WINTERCYCLUS – Om 20 uur in het Volkskundemuseum spreekt de heer Petro De Smedt (Dendermonde) over "De Nederlandse Literatuur in Esperantovertaling".

Lidmaatschap: 350 fr., inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama*. Voor jongeren 100 fr., inclusief abonnementen op *Esperanto-Panorama, Koncize* en *Jongeren Esperanto-Nieuws.*

ARNHEM
NEA-sekcio
Inlichtingen: de hr. W. Bruijnestijn, Julianalaan 94, 6824 KJ Arnhem, tlf. (085) 61.53.86. De bijeenkomsten hebben plaats op twee adressen. Vraag eerst inlichtingen.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep

Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand aan de Rozenlaan 5 in Beringen.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep

Inlichtingen: Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging 'Paco kaj Justeco'

Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: iedere 2de en 4de donderdag van de maand in 'Diogenes', Schaarstraat 96, 8000 Brugge.

Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo

Inlichtingen: Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

Esperantojeugd

Inlichtingen: Sikkelstraat 61, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag van de maand om 20 u., in 'Diogenes', Schaarstraat 92, Brugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen: de Gerlachestraat 52, 1040 Brussel, tlf. (02) 649.92.75.

Bijeenkomsten: normaal elke 2de dinsdag om 19.45 uur in de Grétrystraat 26, 1000 Brussel. Het programma vindt u in *Esperanto aktuala* (abonnement 50 fr. op rekening 961-0907453-13 van Esperantista Brusela Grupo, Sperwerlaan 86, bus 5, 1150 Brussel.)

15/1 (dinsdag) Om 19.45 uur presenteert mevr. De Wind-Bauwens een zangavond met de groep Sesquialter. Op het programma staan Franse en Italiaanse liederen uit de Renaissance. Bindteksten in het Esperanto.

Cursussen: Elke dinsdag van 18.15 tot 19.45 u. in hetzelfde lokaal. Bovendien verschei-dene andere cursussen, o.a. aan de V.U.B. en in het Cultuurcentrum van St.-Gillis. Vraag inlichtingen.

DEN HAAG

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24.39.23.

Bijeenkomsten: elke 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172, Den Haag.

TANEF (Naturamikoj esperantistoj)

Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66.65.47.

Bijeenkomsten: de 2de en de laatste maandag van de maand om 20 uur, in de zaal 'Nigrotje', Maarseveenstraat 2.

DEURNE

Esperantogroep Deurne

Inlichtingen: Mevr. Leuntjes, Eksterlaar 74, 2100 Deurne, tlf. (031) 21.28.53.

Bijeenkomsten: de 2de woensdag van de maand op hetzelfde adres.

DILSEN/STOKKEM

Inlichtingen: Arnold Sauenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen, tlf. (031) 49.50.06 (na 19 u.).

Samenkomsten en dienstbetoon: de 1ste en 3de zaterdag van de maand om 16 u. in het Cultureel Centrum, Rijksweg, Dilsen.

DRACHTEN

Esperanto-Centrum

Inlichtingen: Wimerts 38, 9204 GL Drachten, tlf. (05120) 15.212.

EDEGEM

Esperantogroep Edegem

Inlichtingen: de hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (031) 40.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11.41.62.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand om 20 uur in de Tringelzaal A van het P.O.C. in Eindhoven.

GENT

Genta Esperanto-grupo ,La Progreso'

Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30.13.01.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St.-Pietersnieuwstraat 23, Gent.

Genta Klubo

Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent, tlf. (091) 23.56.40.
Bijeenkomsten: de 1ste woensdag van de maand om 20 uur.

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperanto-Centrum Groningen, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, tlf. (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw ,Filadelfia', Dirk Huizingastraat 17, Groningen.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen, tlf. (050) 77.39.60.
Bijeenkomsten: de 3de vrijdag van de maand in ,De Wigwam', Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

NEA-sekcio

Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, tlf. (023) 28.46.02.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag van de maand in Wilhelminastraat 22, Haarlem.

HASSELT

Inlichtingen: Rozenlaan 5, 3950 Beringen, tlf. (011) 42.10.78.

HILVERSUM

NEA-sekcio ,Dreves Uitterdijk'

Inlichtingen: Mej. A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43.320

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo

Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag v/d maand in het Parochiecentrum van Heide.

31/1 (donderdag) Dr. W. de Smet spreekt over "Kanada en zijn zeehonden".

23/2 (zaterdag) Dag van de Internationale Vriendschap (Zie programma apart).

28/2 (donderdag) Geen bijeenkomst.

Cursussen: elke woensdag van 19 tot 20.30 uur in het Parochiecentrum te Heide vervolmakingscursus Esperanto, door mevr. P. Huybrechts. Inlichtingen op secretariaat.
Lidmaatschap: 350 fr. inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama*. Voor jongeren 100 fr. incl. abonnement op *Esperanto-Panorama, Koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws*. Bankrekening 001-0779431-15 van 'La Erikejo', Kalmthout.

KORTRIJK

La Konkordo

Inlichtingen: Oudenaardesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN
NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, Goutum.
Bijeenkomsten: om de 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Doopsgezinden, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN
Esperanto 2000
Inlichtingen: Marc Vanden Bempt, Spaanse Burchtlaan 29/2V, 3040 Leuven.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag van de maand.

Lovena Esperanto-Asocio
Inlichtingen: Vaarstraat 16, 3000 Leuven, tlf. (016) 23.63.27.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag v/d maand op het genoemde adres om 20 u.

MECHELEN
Mechelse Esperantogroep
Inlichtingen: de hr. A. Verswyvel, Kastanjeweg 33, 2850 Keerbergen.
Bijeenkomsten: om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.V.-straat, Mechelen, beginnelingen iedere woensdag, gevorderden elke 2de en 4de maandag v/d maand.

MORTSEL
Esperantogroep Mortsel
Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.24.

NIJMEGEN
Esperanto-Klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in de zaal a/d Lindanusstraat 16.

ROTTERDAM
Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen: de hr. R. Moerbeek, tlf. (010) 36.15.39.
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag, om 20 u., Provenierssingel 48, Rotterdam.

La Espero
Inlichtingen: de hr. L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht, tlf. (078) 13.69.03.
Bijeenkomsten: elke 2de en 4de woensdag, Postkantoor Delftseplein (5de verdieping).

FLE, afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam, tlf. (010) 29.46.84.
Bijeenkomsten: de 3 eerste donderdagen v/d maand, Brabantsestraat 12, Rotterdam.

SAT-rondo
Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12A, 3035 GJ Rotterdam, tlf. (010) 66.30.73.

TILBURG
Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68.04.73.

TURNHOUT
Turnhoutse Esperantogroep
Inlichtingen: Europese Faculteit, Kempenlaan 25, bus 1, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41.53.98.

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61.69.67.

WILRIJK
Esperantogroep Wilrijk
Inlichtingen: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, tlf. (031) 27.24.05.

ZAANSTREEK
Esperanto-Centrum
Inlichtingen: Postbus 443, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16.69.31.

BOEKBESPREKINGEN

Esperanto, een Europese of een Aziatische Taal?

Het is geen toeval dat er op het ogenblik, twee maanden na het verschijnen van de brochure, reeds bijna 2000 exemplaren van verkocht werden. Claude Piron is inderdaad een begrip geworden in de Esperantowereld. Al wat deze voormalige tolk van de Wereld-Gezondheidsorganisatie publiceert, wordt meteen een bestseller. ,,Esperanto, een Europese of een Aziatische Taal?'' tracht een inzicht te geven in de diepere structuur van het Esperanto en vergelijkt die met de opbouw van de belangrijkste andere talen, en voor een keer niet enkel Westerse talen als bv. Engels, Duits en Nederlands maar ook o.a. Turks en Chinees.

Zowel de Esperantopropagandist en de taalkundige, als de gewone belangstellende, zullen in dit boekje een schat aan informatie vinden. Voor één keer wordt een wat moeilijker informatie op een eenvoudige en bevattelijke manier uitgelegd - een van de sterke troeven van Piron. En een aantasting van uw beurs is de brochure zeer zeker niet.

Claude Piron
,,Esperanto, een Europese of een Aziatische Taal?''
Uitg. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen, 1979. 36 pagina's in A5. Prijs (inclusief verzendingskosten) 60 Bfr of 4 gulden.
Bestelbaar bij uitg. Sonorilo, Doornstraat 22, 2610 Wilrijk (prk.000-0152140-44) of bij Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, Den Haag (giro 3583975).

Esperanto in rubrieken

Een boekje van de hand van W.H.W. van Liempt, die op een overzichtelijke wijze ,,hedendaagse woorden en uitdrukkingen uit gebieden van het maatschappelijk leven'' heeft gerangschikt.

Uiteraard werd er ook een grammatisch gedeelte opgenomen voor wie zijn kennis hierover wil opfrissen. Verder werden alle termen per rubriek onderverdeeld (gezondheid, wonen, de boerderij, publieke vermakelijkheden, handel, techniek enz. enz.)

Aldus komen maar liefst 33 facetten aan bod. Hekkensluiter is de onderverdeling ,,spreekwoorden en uitdrukkingen'', een must voor wie zich op een volwaardige en natuurlijke manier wil leren uitdrukken in het Esperanto.

Een uitgave van de stichting Esperanto bij het Onderwijs.

Taalperikelen in de internationale organisaties.

Dat is het onderwerp van het nummer 20 uit de serie ,,Esperanto Documents'' dat zopas van de pers rolde. Het heet ,,Translation in International Organisations'' en is van de hand van Humphrey Tonkin, zeker geen onbekende in de Esperantowereld, en Claude Piron, die reeds in een vorig artikel aan bod kwam.

Aan de hand van voorbeelden, cijfers en anecdoten geeft het boekje een beeld van de complicaties, frustraties en energieverspilling die worden veroorzaakt door het huidige vertalingssysteem in de diverse wereldomvattende instituten. Claude Piron is trouwens als voor-

malig tolk bij de Verenigde Naties zelf, bepaald niet slecht geplaatst om een realistisch oordeel te geven over de bestaande moeilijkheden.

De auteurs belichten de diverse kosten - in geld én in mankracht - die het vertalen van vaak onbenullige teksten (openingsredes, groeten van delegaties ...) met zich meebrengt.

Er zij op gewezen dat de V.N. op dit ogenblik werkt met zes talen: Frans, Engels, Spaans, Chinees, Russisch en Arabisch. Men kan zich maar al te gemakkelijk indenken wat voor complicaties het combineren van deze talen geeft, bijvoorbeeld alleen al voor het vinden van geschikte tolken (kent ú soms iemand in uw buurt die vloeiend Chinees naar het Arabisch kan omzetten?)

Er is bovendien ook nog het probleem van de gespecialiseerde teksten. Goede tolken zijn al hooggeschoold personeel, en het is erg moeilijk om ze te vinden. Het is dan ook dikwijls een onbegonnen zaak om een tolk ter beschikking te hebben die bovendien nog eens grondig op de hoogte is van elk technisch onderwerp dat nu eenmaal aan de orde komt in de diverse wereldorganisaties. Het resultaat is dan ook maar al te vaak een vage en inaccurate tekst, van generlei waarde voor de vakspecialist. Zodat uiteindelijk ook deze zeer moeizaam vertaalde documenten door geen kat worden gelezen.

Als alternatief voor veruit de meeste van deze problemen zou Esperanto kunnen fungeren. Tonkin en Piron komen met een realistisch uitgewerkt tijdschema om de Internationale Taal gradueel en zonder al te veel moeilijkheden in te voeren in de werkzaamheden.

Een aanrader!

(Dit boekje is het laatste deel uit de Engelstalige reeks „Esperanto Documents", die wetenschappelijke literatuur op bevattelijke wijze aan de man brengt. Men kan zich abonneren, maar losse nummers zijn ook apart verkrijgbaar voor 3 gulden. In die vaak bijzonder leerrijke en boeiende serie zijn trouwens ook brochures verschenen in het Frans en in het Esperanto, en nu pas een eerste in het Nederlands [bespreking hiernaast].
Voor bestellingen of inlichtingen kan men terecht bij Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

Esperanto bij de V.N. op schoot.

Het Nederlandse hoofdkwartier van de Universele Esperanto Vereniging (U.E.A.) heeft nu ook een centrum in New-York. Men heeft zich bijna in het hol van de leeuw gewaagd: op de United Nations Plaza, vlak over de moderne toren van Babel die de V.N. nu vormen.

De nieuwe afdeling staat voor de uitdagende opgave om die organisatie duidelijk te maken dat er een goedkope en efficiënte manier bestaat voor de taalproblemen.

Steun uit een onverwachte hoek komt van de Wereldfederatie van V.N.-organisaties, die in oktober een resolutie aannam die medewerking vooropstelde van haar leden met de diverse Esperanto-organisaties, zodat de onderscheiden nationale autoriteiten onder druk gezet kunnen worden om het aanleren van Esperanto in de scholen te introduceren of te stimuleren.

Taal grote barrière
Hulpverleners hebben grote moeite met buitenlanders

Noordwijkerhout - De hulpverleners, die de buitenlanders in ons land met raad en daad moeten bijstaan, ondervinden daarbij erg veel problemen. Vooral de taalbarrière belemmert het werk enorm. Vaak moet gebruik worden gemaakt van tolken (84 procent) of vrienden en kinderen (78 procent). Gebarentaal of heel simpel Nederlands is bij 68 procent van het aantal kontacten een communicatiemiddel.

Haagsche Courant, 30 november 1979

— **Eene nieuwe overwinning van het Esperanto.** — Het Esperanto, de zoo gemakkelijke en welluidende wereldtaal gaat traag maar zeker den weg des vooruitgangs op.

Wil men een nieuw bewijs? Met de welwillende medewerking van den alomgekenden heer bevelhebber onzer dappere sapeurs-pompiers, is de Esperantisten-Club onzer stad ertoe gekomen eenen leergang van Esperanto in de kazern van ons pompierskorps in te richten.

Onze flinke brandweermannen, ten getalle van vijftig, ontzien het zich niet, na volbrachten plicht, dagelijks eenigen tijd aan het leeren te besteden. De leergang wordt, zooals het immers past in onze Arteveldestad, in de twee talen gegeven.

Herinneren wij ter loops dat een nieuwe zomerleergang gaat heropend worden in het lokaal van hoogergenoemden club, Woensdag avond, om 8 ure.

De Gentenaar, 1910!

Obstakels

Ten aanzien van een standaardisatie van maten en gewichten e.d. zijn we in de wereld al vergevorderd, dit in tegenstelling tot de realisering van 1 wereldtaal, b.v. Esperanto. Hierbij blijkt dat de overheid vermoedelijk toch wel de bepalende kracht is. Ondergetekende zou het toejuichen, dat vanwege de („Babylonische") begripsverwarring en grote onkosten (in de vorm van meerdere teksten, vertaal- en leerwerk) daarmee gepaard gaande de opname van het Esperanto in het leerpakket voor het lagere (en hogere) onderwijs door de overheid krachtig zou worden gestimuleerd. Voordien zijn de meesten (onder wie ondergetekende) vermoedelijk niet geneigd om het ook te gaan leren

Nieuwsblad van het Noorden, 16 aug. 1977

Tweetalig

Burgemeesters in Friesland moeten Fries kunnen spreken. Tot die slotsom zijn leden en sympathisanten van de Fryske Akademy zaterdag in Leeuwarden gekomen. Hun motie van die strekking wordt overgebracht aan de minister van binnenlandse zaken.

Volgens de leden van het Friese wetenschappelijke instituut heerst er in de provincie onvrede over, dat er bij het benoemingsbeleid niet of te weinig rekening wordt gehouden met de tweetaligheid in de provincie.

Het Vaderland, 22 okt. 1979

Deziras korespondi 40-jara instruisto pri la franca kaj la angla
s-ro Adam PAVLUKOVEC, p.k. 17
SU-225650 LUNINEC, Brestskoj-ob1
SOVET-UNIO

Oud en Nieuw

Nee, het gaat hier nu eens niet over Oudejaar en Nieuwjaar, maar wel over de twee uiterste generaties die de schakel vormen tussen het pionierschap van gisteren en de jonge kinderen die Esperanto in de toekomst zullen propageren.

Op het kinderkongresje in Luzern dit jaar, bevonden zich 26 jongeren van ... 4 tot 15 jaar die een eigen programma volgden terwijl de ouders op het „volwassen" Wereldkongres vertoefden. Tien landen waren aldus op kinderniveau vertegenwoordigd.

Velen van die kinderen hebben Esperanto als tweede taal, enkele zelfs als moedertaal — vooral dan als de ouders elk een verschillende nationaliteit bezitten.

Aan de andere kant hebben we dan ook nog de Esperantoveteranen, die uiteraard hun eigen club hebben. De drie oudste leden van de „Veteranoj" leerden de taal respectievelijk in 1899, 1900 en 1901! Nog 117 andere leden leerden Esperanto 70 jaar (of meer) geleden...

Spaar energie!

In deze tijd van energiebesparing kan het de moeite lonen na te gaan hoeveel tijd en inspanning men wel steekt in het aanleren van vreemde talen. Voor franstaligen kan men in elk geval al de volgende cijfers aanhalen : zij hebben maar liefst 2000 uren nodig voor zij het Duits grondig beheersen. Het Engels hebben zij onder de knie in gemiddeld 1500 uren en Italiaans in 1000 uren. Voor het aanleren van Esperanto zouden slechts 150 uren nodig zijn...

Deze gegevens werden ons medegedeeld door het Instituut voor Cybernetica in Paderborn.

Gelezen op een postkaart uit Cannes (Frankrijk), de volgende opdruk:

La carte postale de l'amitié
The friendship post card
Die Freundschaftskarte
La postal de la amistad
O postal de amizade
Vänskopens vykart
Vriendelyke groeten (!)
Otkritka druchbi
La cartalina dell' amicizia
La poŝtkarto de la amikeco

...Waaruit blijkt dat men in Frankrijk al beter in Esperanto kan vertalen dan in het Nederlands!

Esperanto-Panorama in de Senaat

Op 2 oktober werd er door de heer Piot in de Belgische Senaat een parlementaire vraag gesteld in verband met de officiële talen in de E.E.G. Rechtstreekse aanleiding hiertoe was een artikel in Esperanto-Panorama waarin de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Van der Klauw, zich bezorgd toonde over de meermaals geuite voorstellen om het aantal E.E.G.-werktalen te verminderen en enkel nog Engels en Frans te aanvaarden. Duits, Nederlands, Deens en Italiaans, plus dan natuurlijk nog de talen van eventuele nieuwe lidstaten (Griekenland, Spanje,...) zouden dan alle vervallen. Er duiken zelfs af en toe tendensen op om zelfs het Frans als werktaal te elimineren... Als antwoord op de vraag van Piot werd gesteld dat de huidige E.E.G. met zes voertalen werkt. België heeft zich ertoe verbonden erover te waken dat elke wijziging van het aantal werktalen telkens betrekking heeft op alle officiële talen van de nieuwe lidstaten. Er kan dus slechts een verhoging en geen verlaging van het aantal talen zijn.

Tot zover het ons toegezonden verslag van de Senaat. Het is in elk geval de eerste keer dat dit tijdschriftje officieel wordt genoemd in de parlementaire annalen.

WEEK VAN DE INTERNATIONALE VRIENDSCHAP

17-23 FEB 1980

PROGRAMMA

VRIJDAG 22-02-1980

20.00 – 22.30 h Internationale volksliederenavond door de Esperanto-troebadoer Olivier Tzaut (Zwitserland), ingericht door de Koninklijke Esperantogroep 'La Verda Stelo' te Antwerpen, Feestzaal Quellinstraat 31. Toegang vrij.

ZATERDAG 23-02-1980

Tiende viering van de Week van de Internationale Vriendschap in Kalmthout

09.30 – 11.00 h Wedstrijd voor de verkiezing van de Benelux-Ambassadeurs van de Internationale Vriendschap, in de grote zaal naast de kerk van Heide-Kalmthout (nabij station Heide).

11.30 – 12.00 h Ontvangst op het gemeentehuis te Kalmthout met installatie van de Benelux-Ambassadeurs van de Internationale Vriendschap.

12.00 – 13.30 h Gelegenheid tot middagmalen in de grote zaal naast de kerk te Heide.

14.30 – 16.30 h **a.** Grote grenswandeling vanaf station Essen doorheen Essen (België) en Nispen (Nederland) naar de 'Kiekenhoeve' te Essen.

	Heide	13.56 h
Vertrek treinen uit	Antwerpen	13.51 h
	Roosendaal	14.12 h

b. Parallel met de wandeling, in de grote zaal naast de kerk te Heide, gesprek over het tema "Waarheen met de Week van de Internationale Vriendschap?"

16.30 – 17.00 h In de 'Kiekenhoeve' te Essen, gelegenheid om te rusten en het 'Karrenmuseum' te bezoeken.
Stoptrein uit Essen: 17.30 h
Aankomst te Heide: 17.41 h

17.45 – 18.45 h Gelegenheid tot avondmalen in de grote zaal naast de kerk te Heide.

19.15 – 20.00 h In de kerk te Heide (Sint-Jozefkerk) Eucharistieviering in Esperanto, met muzikale omlijsting.

20.00 – 23.00 h Gevarieerde avond in de grote zaal naast de kerk te Heide, met o.a. de Esperantotroebadoer O. Tzaut (Zwitserland).

* * *

Voor verdere inlichtingen:

Jos Orban,
Statielei 17a
B-2180 Kalmthout
Tlf. (031) 66.95.49

Bijlage bij „Esperanto-Panorama", jan.-feb. 1980

VERKIEZING VAN DE BENELUX-AMBASSADEUR EN BENELUX-AMBASSADRICE VAN DE INTERNATIONALE VRIENDSCHAP

1. **Dag** - zaterdag, 23 februari 1980
2. **Uur** - tussen 9.30 en 11.00 uur
3. **Plaats** - grote zaal naast de kerk te Heide.
4. **Kandidaten**
   a. Leeftijd: tussen 18 en 40 jaar.
   b. Woonplaats: België, Nederland of Luxemburg.
   c. Vlotte kennis van het Nederlands en/of Frans; kennis van Engels, Duits en/of Esperanto wordt gewaardeerd.
   d. Flinke, ongekunstelde, openhartige houding en gemakkelijke sociale omgang.
   e. Voldoende belangstelling voor de grote politieke, ekonomische, sociale en kulturele problemen van het ogenblik.
   f. De kandidaturen moeten schriftelijk worden gestuurd aan de heer J. Orban, Statielei 17/A, 2180 Kalmthout, telefoon (031) 66.95.49, uiterlijk tegen 20 februari 1980.
5. **Verkiezingsmodaliteiten**
   a. Een jury van minimum drie personen zal met de kandidaten in het openbaar een gesprek voeren om hun kwaliteiten te appreciëren.
   b. De volgende punten komen in aanmerking:

— Vaardigheid in de moedertaal	10 punten
— Kennis van andere talen	5 punten
— Algemeen voorkomen	10 punten
— Algemene kennis i.v.m. de aktualiteit:	
in het politieke leven	5 punten
in het sociaal-ekonomische leven	5 punten
in het kulturele leven	5 punten
inzake de taalproblemen in de wereld	5 punten

   c. De beslissing van de jury is onherroepelijk, ook indien de titel niet wordt toegekend.
   d. Omstreeks 11 uur worden de namen van de laureaten bekendgemaakt.
   e. Tijdens de ontvangst (dezelfde dag om 11.30 h) op het gemeentehuis van Kalmthout, worden de eretekenen aan de Ambassadeur en de Ambassadrice overhandigd door de burgemeester.
   f. Tijdens het avondfeest worden alle kandidaten een of meer geschenken aangeboden.
6. De laureaten behouden hun **titel** tot de volgende verkiezing.
7. **Wat wordt er van de laureaten verwacht?**
   a. Dat zij in de eerste plaats in hun omgeving vriendschap en menselijk aanvoelen zouden uitstralen en beleven.
   b. Dat zij door hun woorden en daden, in een ruime geest van verdraagzaamheid en begrip, tot voorbeeld mogen strekken in hun contacten met ander-taligen, andersdenkenden, andersvoelenden en vreemdelingen.
   c. Dat zij in de mate van het mogelijke en mits zij een vergoeding ontvangen voor de verplaatsingskosten, de nationale en internationale bijeenkomsten zouden bijwonen, waarop zij eventueel tijdens hun ambassadeursperiode zouden worden uitgenodigd.
8. Alle gevallen, die door het onderhavig reglement niet voorzien zijn, worden door het organiserend komitee beslecht.